

- [Vijesti](#)
- [Vjera](#)
- [Obitelj](#)
- [Kultura](#)
- [Academicus](#)
- [Video](#)
- [Kolumne](#)
- [Misna čitanja](#)
- [Velike teme](#)

ŽENA 2.0

Ako 'u početku bijaše muškarac', što je onda žena?

Upravo je biblijski izvještaj o stvaranju prema kojem je muškarac bio stvoren prvi, a tek nakon njega žena, često bio meta feminističke kritike. No to što je žena došla druga ne mora ukazivati na drugorazrednost ili sporednost. Dapače, to drugo mjesto može se shvatiti i kao poboljšani model, tehnološkim rječnikom, kao verzija 2.0.

Lucija Čorić

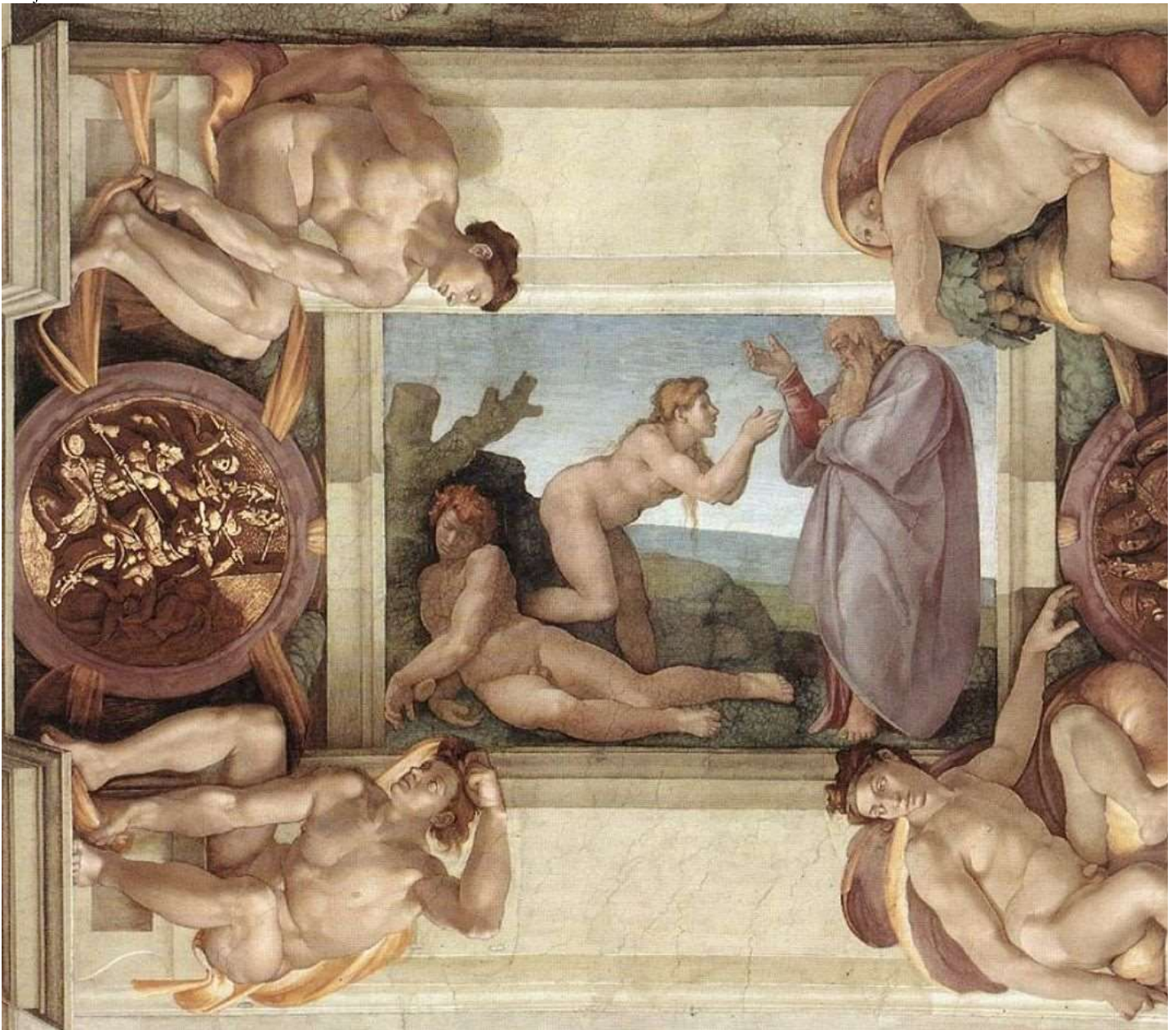

Foto: [Michelangelo, Creation of Eve 00.jpg](#)

Što je žena? Tako je novinar i pisac Matt Walsh naslovio svoj [dokumentarni film](#) u kojem doktorima, psiholozima, terapeutima, sveučilišnim profesorima, političarima, ali i slučajnim prolaznicima postavlja ovo pitanje. Iako se čini banalnim, malo je tko od upitanih znao ili mogao dati odgovor. Nije ga mogla dati ni Ketanji Brown Jackson na saslušanju za imenovanje sutkinjom Vrhovnog suda Sjedinjenih Američkih Država, izjavivši da nije stručna u biologiji, pa da ne može odgovoriti na to pitanje izvan konteksta sudskog spora. Ironično, ako je potražite na internetu, prva informacija koju ćete dobiti o toj sutkinji bit će činjenica da je ona prva afroamerička žena koja je postala sutkinja Vrhovnog suda SAD-a.

Walshov film vjerojatno je bio potaknut upravo tim slučajem, ali u trenutno prevladavajućoj američkoj i kanadskoj društvenoj klimi poticaja mu nije nedostajalo. Od sudjelovanja (i premoćnog pobjeđivanja) muškaraca koji se izjašnjavaju kao žene na ženskim sportskim natjecanjima do inzistiranja na upotrebi neodređenih zamjenica u svakodnevnoj komunikaciji, čini se kao da je društvo, barem ono američko, zaista izgubilo ili namjerno potisnulo pojam o tome što je žena. Pritom se ne radi o tome da bi se misteriju žene pristupalo kao nečem neiscrpnom i neuhvatljivom, već o nevoljkosti da se žena definira na onoj osnovnoj, biološkoj razini.

No vratimo se na početak. A u početku bijaše muškarac, kao što čitamo na prvim stranicama Biblije. Upravo je taj izvještaj o stvaranju prema kojem je muškarac bio stvoren prvi, a tek nakon njega žena, često bio meta feminističke kritike, kamen spoticanja i izvor nesporazuma o vrijednosti i ulozi žene. Sjetimo se samo prašine koja se svojedobno bila digla u domaćem medijskom prostoru oko žene „drugosti“.

No to što je žena došla druga, ne mora ukazivati na drugorazrednost ili sporednost. Dapače, to drugo mjesto može se shvatiti i kao ono drugo što dolazi nakon prvog, kao poboljšani model, tehnološkim rječnikom rečeno, kao verzija 2.0. Doista, ako se biblijski izvještaj o stvaranju pažljivo čita, jasno je da se red stvaranja kreće od jednostavnijeg k sve složenijem i istančanijem. U literarnom smislu radi se o gradaciji, *crescendu*, polaganom usponu koji preko osnovnih elemenata, biljaka i različitih vrsta životinja kulminira u čovjeku – muškarcu. I baš kad se čini kao da je s njim dosegnut vrhunac stvaranja, iznenada se pred nas stavlja još jedna završna stepenica, šlag na torti ili točka na i: žena.

Rečenicom: „I stvori Bog čovjeka, muško i žensko stvori ih“, potvrđuje se taj dojam o nužnosti žene za potpunost stvaranja. Kao da muškarac i ne bi bio potpun čovjek da nije bilo žene, koja je također čovjek, ali nekako temeljito različit od muškarca. Upravo je ta razlika još jedan smisao pojma drugog. Drugo je ono što je drugačije, različito. To je „kost od kostiju“ muškarčevih i „meso od mesa“ njegova, ali je ujedno i nešto sasvim novo i njemu dotad neviđeno da je potrebno i novog imena – žena.

Iako je, dakle, ta različitost utkana duboko u temelje bilo koje civilizacije ili društva, danas je u najmanju ruku nekako neprilično previše je isticati, pa onda nije ni čudno da je moguće napraviti film u kojem većina sugovornika neće moći odgovoriti na pitanje s početka ovog teksta. Zanimljivo, u svojoj teologiji tijela sv. Ivan Pavao II. ističe da je različitost između spolova na početku bila usmjerena jedinstvu, dok su nakon pada „muškarac i žena među sobom umjesto sjedinjeni, ponajviše razdijeljeni ili čak zbog muškosti i ženskosti suprotstavljeni“.

Unatoč toj suprotstavljenosti, spolna različitost ostaje kao činjenica koju se može zaobići samo svjesnim negiranjem stvarnosti. To je, pak, danas lakše nego ikad. Tehnologija nam omogućava da živimo u iluziji, da „stvarnu“ stvarnost jednim klikom pretvorimo u onu virtualnu, da objektivnu istinu zamijenimo vlastitom. Malo-pomalo nesvjesno usvajamo taj obrazac i počinjemo ga primjenjivati i na svoj svakodnevni „offline“ život. Onaj, pak, koji tvrdi da postoji istina, objektivna stvarnost i nepromjenjive činjenice, prijetnja je tom komforu i sve ga se više doživljava kao opasnog buntovnika. Više ne možemo zamisliti da nešto nije onako kako smo zamislili. Mislimo, dakle, jesmo.

Istina o razlici između muškaraca i žena pripada, međutim, onoj vrsti istina o kojima ovisi čitava povijest. Poznati kršćanski filozof [Peter Kreeft](#) reći će da se ta razlika očituje u superiornosti i inferiornosti muškarca i žene: muškarci su beskonačno superiorniji od žena u bivanju muškarcima, dok su žene beskrajno superiornije od muškaraca u bivanju ženama. On u toj „drugosti“ drugoga vidi najveći misterij i pokretač koji nas privlači jedno drugome. Bez nje, gasi se ona iskra muško-ženskih odnosa, a to znači da je i vatri naše civilizacije zgasnuo plamen. Želimo li, dakle, da se ona opet razbukta, inzistirajmo na stvarnosti. Ne zaboravimo što je žena.

**Članak je dio niza “Žena 2.0“, a objavljen je u sklopu projekta poticanja kvalitetnog novinarstva Agencije za elektroničke medije. Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i imena Autora.*

Objavljeno: 30. srpnja 2022.

- Oznake:
- [#LucijaČorić](#)
- [#Žena2.0](#)
- [#Žene](#)

VIŠE S WEBA